

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea
Brașov, piața mare Nr. 22. — Găzeta
Mercur, Vineri și Duminică.
Prețulu abonamentului:
o anu 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. Tieri estere pe șase luni 14 fr. pe
an 20 fl.

Anulu XLVI.

Se prenumere:
postele c. și r. și pe 14 de corespondenti.
Anunțurile:
un'a serie garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrieri ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 131

Mercuri 9 (21) Novembre

1883.

Brașov 9 21 Novembre.

Un'a din trasaturile de siaciu ale cancelariului germanu, cari dau lumii multa materia de gândit, este fara indoie și caletori'a principelui imperialu germanu in Spani'a. Déca scopulu principelui Bismarck a fost de a produce o iritatie mare intre toti Francesii, atunci si l'a ajunsu deja înainte de a fi debarcatu printiulu de coróna germanu pe pamentulu spaniolu. Cea mai mare parte a pressei franceze critica in modu pasiunatu caletori'a din cestiune si mai alesu miclele jurnale din Paris nu incéta de a intrebuintia terminii cei mai ofensatori pentru Germani'a, ceea ce a si pusu in miscare press'a germana, cu esceptiunea foiloru oficióse.

Scimu ce s'a petrecutu in Paris in diu'a in care a sositu acolo Regele Alfonso alu Spaniei, la întorcerea s'a dela manevrele germane. Multimea adunata pe strade primí atunci pe óspele incoronatu spaniolu intr'unu modu puçinu magulitoru cu strigare: „josu cu ulanulu prussianu!“ Regele Alfonso capeta-se dela imperatulu Wilhelm comand'a de onóre a unui regimentu de ulani, ce se aflá cu garnison'a in Strassburg si acést'a a produsu unu viuu resentimentu in tóta Françi'a. Poporulu de josu din Paris neputendu-se stapáni a isbucnit in faci'a Regelui in strigare: „josu cu ulanulu!“

Cea d'antaiu impresiune produsa de contravisita, ce se grabesce printiulu de coróna germanu a-o face Regelui Spaniei, a fost, cá aici se tractéza de-o revansia, ce i-o da curtea germana lui Alfonso XII pentru insult'a ce i s'a facutu asta véra in Paris si a careia ascutisiu era indreptatu mai multu in contra Germaniei.

Incordarea ce a fost causat'o acelu regretabilu incidentu intre Paris si Madrid se delaturase tocmai acum in cea mai buna intielegere prin publicarea in „Gaceta de Madrid“ a unui raportu autenticu asupra visitei, ce-o facuse presedintele republicei Grévy Regelui spaniolu, candu eata, cá spiritete fura din nou turburate in urm'a caletoriei invingétorului dela Wörth.

Putemu se judecamu cátu de mare trebuie se fia iritatieuna, déca guvernulu spaniolu a luat mesuri, cá printiulu de coróna germanu se nu desbarce in Barcelon'a, ci, cum se dice, in Valencia, din cauza cá in Barcelon'a, elementele franceze fiindu in numeru mare reprezentate, s'ar' puté intemplá demonstratiuni contra printiului. Intielegéndu intentiunea guvernului Francesii din Barcelon'a au protestatu prin foile de acolo in contra prepusului, cá ei ar' avé de gându a turburá pacea tierii, unde sunt primiti cu ospitalitate, prin demonstratiuni, totodata au adresatu si unu protestu in scrisu guvernului din Madrid.

Este inse greu a admite, cá politic'a germana n'are altu scopu, decâtu a dá revansia regelui Alfonso. Principele Bismarck nu este omulu, caruia se-i placa a face demonstratiuni in vèntu. Elu are planuri si cu Spani'a, pe care voiesce se-o scóta din starea ei izolata de cealalta Europa, spre a isolá astfeliu si mai multu pe puternic'a rivala a Germaniei, asupra careia necurmatu 'i este atíntita privirea — pe Françi'a. Nu mai incape indoieála, cá in casulu unui resbelu ar' fi fórte importantu pentru Germani'a de a puté contá pe o diversiune a Spaniei de spre Pirenei.

Alta intrebare este déca o aliantia cu Germani'a póte aduce Spaniei vr'unu folosu mai semnlatu. Prin aceea, cá Spani'a va fi inonosa in concertulu mariloru puteri nu i se matuce nici unu profitu realu, ci se nasce de anu Spaniolu pericululu cá se fia incur-

cati in certele europene. La totu ce se póte asteptá dér' Spani'a monarchica este unu sprijinu óbrece, ce ilu ofera aliantia cu Germani'a faci'a de curentulu republicanu, ce se manifesta totu mai puternicu in interiorulu tierii, si care capeta mereu nutremetu din Françi'a republicanu.

Republicanismulu ocupa unu locu insemnatu in politic'a anti-francesa si priacepele Bismarck a dovedit'o nu numai odata, cá se scie folosi cu multa dibacia de elu spre a spariá pe dinasti si a incheia aliantie cu curtea dela Rom'a si cu cea dela Madrid. Este o urmare naturala a acestei politice, cá partidele republicane din Itali'a si din Spani'a se semtu totu mai multu atrase spre Françi'a republicanu. Asia si acuma republicanii spaniolu sunt ingrijati, ear' ultra-conservatorii nu mai potu de bucuria asupra visitei mostenitorului germanu.

Nu este nicidecum incuragiatoru spectacululu ce ni'lu ofera in asemeni imprejurari tierile latine dela apusu. Germani'a — o semtu fórte bine cei din Rom'a cá si cei din Madrid — nu este prietin'a rassei latine si aliantia cu ea nu este naturala. Dér' in politica vorbescu interesele cele mai de aprópe si aceste sunt interesele dinastice.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Sambata s'a desbatutu proiectulu de lege asupra casatoriei intre Chrestini si Jidani in clubulu partidei guvernamentale. Ministrulu-presedinte Tisza a recomandat caldurosu primirea proiectului, care ar' fi o necesitate a timpului. Israelitii, cari au drepturi egale cu ceilalti se fia si in privintia sociala egali cu ei. Agitatorii antisemitici, cari sustinu, cá guvernulu si majoritatea camerei nu voiescu o asemenea lege, trebuie dati de minciuna. Elu (Tisza) intielege positi'a delicata a pretiloru catolici, inse pe toti ceilalti membri ai partidei ii róga de a primi proiectulu; guvernulu nu póte nicidecum consenti la vr'o propunere de amare. Deput. Eles propune se se delature proiectulu si se se introduca casatoria civila. Canonicii Miehl si Latinovics se declara in contra proiectului din punctulu de vedere alu bisericei catolice. Paul Hoffmann gasesce, cá in proiectu nu este regulata crescerea copiiloru din casatoriile mixte. Ministrulu justitiei Pauler declara, cá cestiunea acést'a va trebui se se reguleze mai tardiu. — Prileszky e in contra proiectului, pentru cá poporulu nu semte trebuintia lui. Virg. Szilagyí primesce proiectulu, cáci spera, cá printr'insulu se va delaturá pentru totdeuna proiectulu casatoriei civile. Mai vorbescu cátiva, Eles isi retrage apoi propunerea si proiectulu se primesce.

In diu'a urmatóre. Dumineca, clubulu tisaistu a discutat pe paragrafi proiectulu memoratu si l'a primitu.

Clubulu opozițiunei moderate asemenea a primitu in conferenti'a s'a proiectulu casatoriei intre Chrestini si Jidani. — Cu privire la acestu proiectu scrie „Pesti Napló“ intre altele: „Déca se va aduce acést'a lege, se póte prevedé, cá adeseori se va intemplá cá crestini se se casatoréscu cu jidani si cá Jidani se devia Maghiari. Cáci deja in urm'a noiei grupari a averiloru s'au inmultitu casatoriile intre Evrei si Chrestini, ceea ce dovedesce, cá se semte necesitatea contopirei prin casatoria (contopirea baniloru evreesci cu datoriele cavaleriloru unguri? —) Si cine s'aru mai indoí, cá rass'a maghiara ar' trage celu mai mare folosu din aceste casatorii, mai alesu déca vomu avé in vedere, cá familiile jidovesi cu rudenii crestine se voru alipi mai bucurosu

de natiunea maghiara domnitóre si pentru cá se póte presupune, cá cea mai mare parte a copiiloru ce se voru nasce din asemeni casatorii mixte voru fi crescuti cá Unguri. Din aceste cause trebuie se primimu proiectulu. . . „Pesti Napló“ recunósce, cá in camera se va puté scóte proiectulu de lege, dér' in camer'a magnatiloru elu va puté trece numai atunci déca guvernulu va face dintr'insulu o cestiune de cabinetu. Vederemo!

„Journal des Débats“ face urmatórele aprecieri asupra respunsulu d-lui Bratianu la interpelarea d-lui Stolojanu. „...Guvernulu romanu arata mai puçina ardóre cá in trecutu de a se infeodá aliantii austro-germane. Declaratiile d-lui Bratianu in Camer'a deputatiloru nu sunt de siguru unu modelu de claritate, dér' totusi dau câte-va indicatiuni asupra politicei Regatului. In respunsulu datu d-lui Stolojanu, primulu-ministru a disu cá mergéndu la Gastein si povetiundu pe Rege se voiageze in Austri'a si Germani'a, a voit se nu lase nici o indoiala despre dispositiunile pacifice ale cabinetulu din Bucuresci, dar' s'a grabitu d'a adauge cá Romani'a n'a sacrificatu absolutu nimicu din drepturile sale asupra Dunarii. Pare a resultá din aceste ultime cuvinte cá cestiunea comisiunei riveraniloru nu este inca resolvata si cá prin urmare nici o invoiala ocultu n'a regulatu conditiunile unei aliantie intre Romani'a si cele due Imperii ale Europei centrale.“

Se latise faim'a cá din Dobrogea au emigratu lun'a trecuta o multime de Turci. Caus'a emigrareí loru ar' fi aplicarea legeri de recrutare apoi cestiunea regularii proprietatii imobiliare si maltratarea poporatiunei rurale din partea notariloru si a perceptoriloru. Diarulu „Tulcea“ raspunde la aceste, cá in ceea ce privesce districtulu Tulcea dela 1882 si pèna adi au plecatu cu pasiapórtu numai 146 Turci, din cari parte mare s'au reintorsu la vetrele lor. Contra notariloru si perceptoriloru nu s'a ivitn nici o plangere, deórece se numescu in aceste posturi numai functiunari probati. Legea de recrutare adeveratu cá nu se potrivesce cu prescrierile religiei mohamedane, inse fóia „Tulcea“ spera cá prin staurintia si blandetie se voru dedá Turcii si cu dèns'a.

Oficiosulu „Journal de St. Petersbourg“, vorbindu despre caletori'a lui Giers la Friedrichsruhe, dice, cá ea a fost intreprinsa in urm'a invitatiunei amabile a iluștrului siefu alu politiceí germane si negresitu va contribuí la consolidarea relatiiloru escelente a celoru doue imperatii.“

In cele din urma s'a stabilitu o intielegere intre Russi'a si Bulgari'a cu privire la positiunea oficeriloru russi in armata bulgara. Actulu a fost semnatu in 3 (15) Novembre a. c. Eata principalele articule: Ministrulu de resbelu va fi numitu de principele Alesandru cu consentimentulu Imperatului Russiei. Va putea fi revocatu ori cându de principe singuru. Ministrulu de resbelu nu intervine in afacerile interióre ale principatului. E respundietoru dinaintea principelui si a Adunarii nationale de actele sale cá ministru si de bugetulu ministrului de resbelu. Oficerii rusi vinu a servi in Bulgari'a cu consentimentulu Tiarului, pentru unu periodu de trei ani. Ei datoréza supunere Principelui, constitutiiei si legiloru bulgare.

Representantulu guvernului chinesisu marchisulu Tseng se dice c'a facutu cunoscutu guvernului francesu, cá Chin'a doresce mijlocirea Angliei pentru regularia cestiunii Tonchinului, dér' nu este siguru déca Françi'a o va primi.

Romanii din Serbi'a si insurectiunea.

Guvernulu serbescu a aflatu de lipsa a adresá o depesia circulara cátra toti agentii sei din strainatate, spre a-i informá despre cauzele insurectiunei si latirea ei. Este fórte caracteristicu, cá acést'a depesia a cabinetului reactiunaru Christici are tendint'a a descrie lucrulu asia, cá si candu rescól'a in Serbi'a n'ar' fi rezultatulu nemulțumirei poporului cu regimulu si cu administrati'a serbésca, ci ar' fi fost inscenata numai de siefii partidei radicale cu ajutorulu unoru elemente straine. Eata ce cetimu in circular'a memorata a guvernului serbescu intre altele :

„Grosulu insurgentiloru a fost compusu din tierani, cea mai mare parte de origine romana si bulgara, cari au luat armele pentru nisce scopuri ce ei insisi nu le cunosceau si gandeau mai multu numai cá se jafuiasca si se faca prada. Spre a inscená rescól'a radicalii s'au adresatu la poporatiunea mixta dela granitiá, unde precumpenescu elementele romane si bulgare. Aceste elemente se afla pe trépt'a cea mai de josu a culturai in Serbi'a (!) de aceea nu se póte nicidecum admite, cá miscarea ar' fi fost provocata prin isbucnirea entusiasmului nationalu, prin máni'a sfánta asupra vr'unei mesuri guvernamentale nepopulare séu prin vre-o alta cauza spontana...”

Facia de acést'a modalitate strania, de care se servescu absolutistii serbi spre a informá opini'a publica din strainatate este interesanta descrierea situatiunii ce-o face unu corespondentu alu diarului „N. fr. Presse“, care, desi nu este nici elu de totu impartialu, totusi nu merge pēna a sustiné, cá poporatiunea romana din Serbi'a n'ar' avé nici-o aspiratiune si cá nu ar' fi saritu la arme spre a 'si imbunatafi sórtea, ci numai spre a jafui. . . „Districtulu Zaiciarului — díce numitulu corespondentu — care la 1876 a fost ocupatu de Turci se marginesce cu Bulgari'a si e locuitu in cea mai mare parte de Romani; numai in Veliki-Isvoru si juru traieseu Bulgari. Asia numit'a Craina ce se compune din districtele Negotin, Zaiciaru si Knjajevati este locuita in cea mai mare parte de Romani, cari se ocupa uumai cu agricultur'a si cu crescerea vitelor. Ei se afla p'unu gradu fórte inferioru de cultura. Romanulu din Serbi'a nu voiesce se scia de cultur'a in limb'a serbésca. Cu cátu mai multu este apesatu, cu cátu mai multe incercari se facu spre alu serbisá cu atátu mai multu urásce totu ce e serbescu. Nu-i mirare asiadér', cá malcontentii serbi, functiunari, invetiatori s. a., cari fura stramutati in Crain'a spre pedépsa, au reusitu a resculá pe Romanii in adeveru asupriti si batjocoriti. Inca de asta iérna candu s'a introdusu catastrulu pentru vite s'a produsu mare nemulțumire intre bietii ómeni, pe capulu carora guvernulu a fostu tramisú masse de gendarmi, cari comiteu multe excessuri si volnicii. Acum candu au fost provocati se predé armele li s'a spusu cá numai de aceea li se ceru armele, cá se-i póta asupri si mai bine...”

„Instrumentele insurectiunei“, de cari vorbesce circular'a serbésca, nu sunt asiadér' de totu lipsite de sentimentulu nationalu si de inversiunare in contra guvernului. Elementele romane si bulgare din Crain'a facu si ele parte din poporatiunea Serbiei si guvernulu serbescu face fórte reu, candu le tractéza atátu de reu, in cátu loru le este intru nimicu a redicá arm'a in contra lui.

Monumentu pe „Campulu-Libertatii.“

Indolu 7 Novembre st. n. a. e.

Onorata Redactiune! Pentru redicarea monumentului de pe „Campulu Libertatii“ dela Blasiu s'a mai colectatu prin Trajanu Vlassa si Demetriu Chicinasu din Indolu dela urmatorii :

Vasiliu Cadariu, Sinziana Cadariu câte 50 cr. Vasiliu Calugaru 40 cr. Mateiu Ilea, Simeonu Cadariu, Lina Cadariu câte 25 cr. Vasiliu Moroanu, Stephanu Moroanu, Mihaila Padureanu, Toaderu Iuga, Arionu Suciú, Simeon Hudrea, Veronica Marineanu, Maria Silvasianu, Irina Popa, Maria Cadariu, Maria Salageanu câte 20 cr. Nicolae Fodoreanu, Anisia Fodoreanu câte 15 cr. Pavelu Cadariu, Todoru Iuga, Ulianu Iuga, Ionu Mitru, Vasiliu Mohu, Ionasiu Moldovanu, Ionu Mansiceanu, George Cadariu, Costandinu Iuga, Petru Iuga, Marisca Cadariu, Gasia

Cadariu, Ana Mansiceanu, Maria Onea, Susana Iuga, Dochitia Mansiceanu, Paraschiva Popa, Maria Mansiceanu Anisia Hudrea, Florea Marineanu, Gatina Cadariu câte 10 cr. Ilea Todoru, Iuga George câte 5 cr. — Hasdate: Vasiliu Farcasianu 50 cr. — Segagia: Gligoru Pitea 25 cr. Vasiliu Cierebe 20 cr. — Lupsia: Demetriu Nicóra 20 cr. — Turd'a: Lukaci Siandoru 40 cr. — Prin Iacobu Bordanu din Hasmasiu: Todoru Mera 20 cr. Gligoru Popa, Ionu Olteanu, Dumitru Todoru, Todoru Farcasiu, Todoru Micu, Todoru Zsiga, Maria Zsiga, Marisca Baciú, Ana si Maria Nutiu, Irina Moldovana, câte 10 cr. Vasiliu Mera 12 cr. — Iara: Iacobu Suciú 1 fl. — Pusta-Sancraiu: Onea Nastasie 25 cr. Alexa Fenesiann, Alexa Nechita, Ionu Nanu, Ilie Cretia, Nicolae Abrudanu, Nicolae Ilea, Ionu Comsia, Nastasia Bichisu, Onitia Fenesianu, Varvara Ilea, Maria Ilea, Nastasia Cretia, Ileana Cretia câte 10 cr. — Cacoava: Onu Ana 4 cr. — Petridulu Ung: Iosifu Onea 20 cr. — Prin Alesandru Botha din Siutu: Ilie Suciú, George Mirea, Gavriila Hidegu, Gligoru Mirea, Todoru Suciú, Costandinu Hidegu, Costanu Hidegu, Veronica Abrudanu, Varvara Suciú, Nastasia Popa câte 10 cr. — Silvasiu: Vasilie Tautianu, Tanasie Mircea, Constantinu Popu, Danila Trifu, Vasiliu Trifu, Costanu Deacu, Stephanu Tautianu, Iacobu Nechita, Tanasie Vacariu, Paladia Trifu, Sia Mircea, Frosina Mercea, Dochitia Popu, Ana Trifu câte 10 cr. — Pantilimonu Popa, Ionu Mirea câte 6 cr. Ilisie Mirea, Dochitia Mirea, Paladia Hidegu, Veronica Popu, Maria Popu câte 4 cr. Ana Hidegu 5 cr. Paladia Cirdis 3 cr. Nechita Cirdis 2 cr. — Prin Simeonu Crisanu Micusiu-Saliste dela mai multi 1 fl. Ana Chicinasu, Paladia Chicinasu, Maria Crisanu câte 10 cr. Dochitia Chicinasu 6 cr. — preste totu 14 fl. 73 cr. v. a. cari se transpunu cu acea respectuósa rogare pentru a-se adauge la modestele sume incursa pana acuma. Colectarea se va continuá. *)

Petru Ales. Vláss'a,
v.-protopopu cá colectante tractualu.

De pe Têrnáv'a mica in 11 Novembre.

Stimate Dle Redactor! Din tóte comitatele, din tóte unghiurile locuite de Romani, pēna si din fundulu Secuimeii se mai aude din cându in cându câte unu glasu, numai despre Romanii din comitatulu Têrnaveimici nu s'a facutu de ani de díle nici o pomenire in vr'unu diariu romanescu. Déca 'si ar' dá cineva estenél'a a cercá dupa caus'a acestei taceri, acestei amortieli, ar' aflá — cum a dísu odata unu Blasianu — cá, dieu, aici nu este cine se serie. Nu póte fi vorb'a, cá dóra in acestu comitatu — cátu e de micu nu s'ar' fi petrecutu istoriore picante, ba chiaru lucruri cornurate, de care ómeni cu semtiu de onóre s'ar' scandalisá, dér' d'intre Romani n'a fostu cine se le serie, Ungurii le-au acoperitu si nu le au datu la ivéla, din simplulu motivu, cum se dá cu socotél'a, cá se nu le rosíesca obrájii de rusine.

In dílele din urma au decursu alegerile membriloru comisiunii comitatense. D'intre Romanii indreptatiti s'au dusu judii comunali cu câte unulu séu doi consoçi ai loru. Ajunsi la locul destinatiunii li s'a pusú biletulu in mána, l'au aruncatu in urna, si esiti afara au intrebatu, déca au avutu de cine: „óre ce feliu de alegeri suntu acestea, de ne-a chiamatu earesi se dámu votu?“ Acum óre chiaru si lucruri d'aceste n'ar' fi demne de scrisu, déca s'ar' aflá cine se le serie?

Va intrebá póte cineva, cá nu suntu acolo inteliginti, nu suntu preoti, cari se lumineze, se entusiasmeze poporulu, si impreuna se apere interesele nationale? Sunt, dér' Romanii de aici póte credu cá deocamdata pierdiendu totulu nu mai au nimicu de aperatu (?)...

La prim'a restauratiune, candu inea nu reicise gurile cari pronuntieau cuvintele de fratietate, se alese unu subprefectu, unu presiedinte la oficiulu orfanalu si totu acolo unu notaru, ba se denumí si unu subjude in person'a lui Ioanu Russu. Pe subprefectu de si uniculu calificatu intre toti subprefectii, nu 'lu putura suferi cum nu póte suferi ochiulu tiandar'a — ilu dadura afara. Pe subjudele Russu l'au transferatu in Ungari'a, si acolo atáta l'au totu stramutatu dintr'unu locu intr'altulu si l'au maltratatu, pēna cându ruinatu in sanatate si avere si amaritu in sufletu a fostu silitu a repasi, Notarii, carii n'au fostu in stare a lucrá tóte lucrurile si interne ale comunei in limb'a maghiara, au fost delaturati.

Vediendu Romanii aceasta tratare, a inceputu tinerimea a inbraciosia alte ramuri de sciintie, si absolvándu gimnasiulu a luatú linaea in capu; numai doctori in medicina suntu din acestu comitatu 7 insi trecuti in Romani'a. D'intre cei ce au studiatu in timpulu mai recentu drepturile, uniculu Circa 'si a cercatu noroculu la justitia, si dupa serviciu de practicantu de 3—4

*) Onor. D-nu P. Vláss'a ne tramite totodata list'a unei colecte facute din intitiav'a d-sale pentru nenorocitiu prin incendiu din comun'a Bojanu. Acést'a list'a a vomu publicá in numerulu viitoru. Red.

ani (!) audu cá l'au denumitu de sub-notariu dér' — in Panciov'a.

In cele din urma au remasu Romanii numai cu doi ampoiati, carii ar' fi de a se alege: presidentulu oficiulu orfanulu si notariulu, inse notariulu Iosifu Capucianu dupa o bóla indelungata a repausatu in 30 Octobree, ce prevediendu domni dela putere, cá se nu póta pretinde Romanii acestu postu earasi pentru unu Romanu — l'au tersu cu totulu.

Acum a mai remasu uniculu ampoiatu, care este a se alege, si sciu Romanii, cá pe acestu unulu, fara voi'a Unguriloru nu'lu voru putea realege, de s'ar' aduná alegétorii din trei com. te, eara se mai revindice vr'unu postu pentru Romani, de acést'a nici cá viséza cineva, si nici ar' fi cu putintia de ar' fi respectivulu chiaru cu luceferu in frunte.

Aceste comunicate le am aflatu cu ocaziunea alegeriloru, despre cari amu pomenitu. De aici inainte se voru intemplá inea lucruri interesante in Comitatu, dér' anevoie credu cá va aflá ceva publiculu romanu despre ele pentru cá nu este cine se serie, si e probabilu cá suntu si motive pentru cari nu se resólva ómenii a serie. *)

Cugetari asupra situatiunii Romaniei

si a Romaniloru preste totu.

(Continuarea a 25-a din epistolele dlui L a d. V a j d a.)

Inteliginti'a romana — desi nu intr' atátu cátu aru puté pe lēnga unu zelu mai mare — totusi si ea se silesece a promová bunastarea materiala a Romaniloru parte prin Asociatiunea nóstra transilvana, parte prin societati infiintate la Brasiovu la Clusiu si Sibiuu, tocmai cu acelu scopu anumitu, cá se inlesnéscá latirea diverselor ramuri ale industriei intre Romani; parte prin espositiuni economice si industriale, parte prin scól'a de tiesutu care acuma este in nascere la Satu-lungu, dupa initiativa unoru barbati zelosi etc. etc. Déca tóte aceste societati ar' avé celu puçinu sprijinulu moralu alu regimulu ungurescu si déca acést'a 'le ar' incuragiá si ar' indrumá organele sale si municipiele respective la o asistintia binevoitóre, cu cátu mai imbucurátóre nu ar' fi rezultatele ce le ar' puté aratá indata nasuinti'a nóstra?

Asia inse, f a r a de sprijinulu statului inteliginti'a romana numai puçinu póte face si in sfer'a in florirei materiala a poporului romanu. Starea nóstra nu e cá a Unguriloru, cari spre esemplu si prin „Székely egylet“ in calea asociatiunii au pututu produce deja insemnate rezultate bune. Eu insumi sciu din propri'a mea esperiintia, cátu m'am ostenitu zadarnicu tocmai in caus'a imbunatatirei starei materiala a poporului din muntii apusani. — Nu numai in adunarea generala a Asociatiunii nóstre am adusu de doue ori pe tapetu acést'a chestiune importanta, nu numai in siedintiele comitatului Cosioceni am luatú adeseori cuventulu in interessulu acestei cause, ba am facutu motiune in sensulu celoru amintite mai susu in siedinti'a comitatensa, cá acela se intrevina la ministeriu pentru ameliorarea sórtei poporatiunii muntene prin deschiderea de noue isvóre de castigu etc. etc. si motiunea acést'a tipariundu-o, am predatu esemplare din ea atátu senatului scolasticu comitatensu, cátu si camerei industriale din Clusiu, cari toti au tramisú inaltulu regimulu, ba camer'a industriala a adresat'o inea pe lēnga o motivare si sprijinire meduósa fara inse cá se fi avutu aceste pasiuri ceva efectu doritu. — Am tramisú din acea motiune si la cátiva barbati zelosi din comitatele respective ba si la unii, cari siedea tocmai intre muntii aceia, i-am provocatu si pe ei la conlucrare, dér' parte prin imprejurari nefavorabile si obstacule ce prin ómeni singuratici si privati nu se potú delaturá, parte inse prin insusi indiferentismulu, séu pré puçinn zelu alu respectiviloru, n'am pututu ajunge nici asia la tint'a dorita, éra adunari nu am pututu tینه, deórece déca tocmai si adunările nóstre tінute in orasie, unde si candu amu vré nu amu puté tینه in taina nimicu — totusi nu odata sunt suspitionate: póte socotí fiacine, cá la ce feliu de invinuri si suspitiuni ar' fi espusi Romanii, candu ar' incepe a tینه adunari poporale mari intre muntii? Ómenii privat, intre asemene jurstari numai fórte puçinu potú face, fara adunari, cumu se póta omulu capacít'a si induplecá la cele trebuincióse pe poporulu nepreceptu? apoi de unde se luamu capitalulu recerutu la infiintarea de atari scóle, si la esmiterea de geologi, cari se cere a aflá atari producte naturale cari ar' puté servi de noue isvóre de castigu? etc. etc. Déca am fi inse moralmente sprijiníti de guvernulu, si de municipiele respective totu amu puté aratá rezultate mai marisóre. Dér' nici atunci tocmai rezultate deplinu satisfacétóre, deórece aceste singuru dela binevoitóre intrepunere si ajutoru si materialu alu guvernulu s'ar' puté sperá. Acést'a, durere, lipsesce astadi mai de totu acolo, unde e vorb'a de promovarea interesselor materiala (ba si culturale) ale

*) Se fi capetatu óre vr'o porunca de susu, cá mai serie in foile romanesci?!

maniloru, — macăru, că deca ceea ce se pôte spesă spre avântulu culturalu si materialu din veniturile tierii se întrebuintieza unilateralu adeca neasemenatu mai multu in interessulu numai a unei parti a poporatiunei; ér' progressulu intelectualu si materialu unui asia de numerosu poporu cum sunt Romanii, remane inapoiatu: prin acést'a suferu si se slabescu si statulu insusi. — Unu corpu niciodata nu e tare si sanatosu, deca o parte a membreloru suferu. Slabirea unei parti, aduee cu sine că consecuintia — debilitarea corpului întregu.*)

Da ôre se mai continuezu insirarea gravamineloru nôstre? Se vorbescu spre esemplu si despre aceea că cum stam cu auto nomia bisericească-scolara a amenduroru confessiuniloru romanesci; dér' mai cu sêma cu a celei greco-catolice?**) Sêu se aduee ôre la tapetu chestiunile nôstre urbariali si se insiru, că sutele de familii romanesci si neromanesci, dintre asia numitii jeleri, curialisti si predialisti asiediati pe locuri alodiale, ba chiaru si sate întregi (prin aceea că — dupa a mea convingere — respectivele §§-e ale Patentei urbariali din 21 Iuniu 1854, prin o multime de judecatori s'au interpretatu fôrte eronatu) cum s'au expossessionatu, si cum au devenitu la sapa de lemn? Se amintiescu ôre abuserile la fixarea adeseori enormu inalta a sumei de rescumperare a viieloru? Sêu se vorbescu despre abuserile de atâtea ori intemperate la regularea de possessiuni, segregatiuni urbariale in privintia paduriloru si pasiuneloru; ér' mai vêtosu despre comassatiuni, cari in sine tôte ar' fi fôrte utile, prin modulu adeseori ilegalu si nedreptu inse alu aplicarei, au devenitu pentru unu fôrte mare numeru de ômeni, o adeverata plaga si caus'a de cadere in miseria? Despre tôte aceste de ce se sporescu vorbe multe, cându cu disele ilegalitati comisse la segregatiuni si comassatiuni deja de atâtea ori au fost pline cu casuri concrete si vaietaturi foile nôstre romanesci, ba chiaru si unele ungresci? Din partemi credu că este de totulu suficientu a me provocă la numitele organe publice; precum la reprezentatiunea Romaniloru prevediuta cu preste 1500 subscriptiuni si susternuta la preinaltulu tronu inea in anulu 1866; apoi la importantulu memorialu compusu in urm'a insarcinarii din partea alegătoriloru romani in 1881 de cătra comitetu prin eruditulu nostru vechiu anteluptatoriū binemeritatu d. G. Baritiu, cari amendoue acte publice continu inea si a gramada de gravamine administrative, judiciare si politice. Ear' in cătu pentru cei asiediati pe locuri alodiale, despre calamitatile multoru dintre acestia ce provinu din intortocăta interpretare a pré inaltei patente: este destulu se me provocu chiaru si la modestulu meu opu mai josu citatu, referitoru la causele urbariale, ce l'am edatu in limb'a ungresca in anulu 1868.

(Va urmă.)

Diverse.

(Teatru germanu in Brasiovu.) Sambat'a trecuta, precum amu anuntiatu, s'a datu operet'a lui Iohann Strauss „der lustige Krieg“ (Resboiulu veselu.) De astadata succesulu serei a fostu asiguratulu prin mai bun'a distribuere a roloru principale. Celu mai multu a contribuitu la reesirea piesei Dsiôra Pedure că Violetta, care a încântatu publiculu, atātu prin vocea ei placuta si puternica cătu si prin jocu, ceea ce au doveditu desele aplause, ce le-a seceratu. Domnisiôra Pedure a progressatu in modu fôrte imbucuratu, in asia timpu scurtu, si trebuie se recunoscemu la dênsa unu talentu frumosu pentru arta. Este de laudatu pe langa acést'a si gustulu celu desvôlta in arangiarea toaleteloru sale, cari sunt totdeuna fôrte neme-

*) Nu potu se nu amintescu aci, celu puçinu că o oftare piôsa, că, diu, multu arii contribui la propasirea si bunastarea publica si aceea, deca cei competentu ar' putu află ceva modalitate practicabila, cumcă — pēna ce pentru armata atâtea sute de mii de tineri se i-au delă ocupatiunea loru productiva casnica — o stasime a ce se afla in serviciu activu se fia instruita in ôre-care ramalu economiei, in industriei sêu alu arteloru, si fara de exceptiune toti tinerii inrolati se capete invetiatura si in regulele elementare are ale igieniei!

**) Despre anomal'ia atātu din respectu religionaru, cătu si din respectu nationalu nu puçinu daunôsa, cumcă unu numeru considerabilu dintre clericii nostrii, se prepara la starea preotiesca romana, in diverse seminariuri neromanesci — nici nu vorbescu aci, pentru că delaturarea acestei anomalie depinde in mare parte de Romani insusi; me restringu deci numai la esprimarea mirarei, că in acēsta directiune pēna acum s'a facutu numai asia de puçinu si a dorintiei, că de acum inainte dupa potintia toti clericii, cari vrêu se fia preoti romani, se invetie studiile ordinare clericale in institutelu proprie, că se nu mai pōta proveni casuri de amaturu a pop'a, care vrea se traiesca din prescura romanescă si nici nu scie bine romanescă etc. etc.

rite. S'a mai distinsu in acēsta sêra d-siôra König; in rolulu ei de soubretta, (Else), a jucatu cu multa vioiciune si abilitate, si a fost, că de obicei, viiu aplaudata de cătra publicu. D'între barbati merita a fi mentionati d-nii Kammauf, Jahn si Januschke, d'între cari fiacare a doveditu pe lēnga o buna executare si o nemerita pricepere a rolului seu. Corurile au fost bine executate desi diferitele voci nu se puteau distinge intoddeuna destulu de bine. Costumurile erau destulu de acomodate imprejurariloru, numai decoratiunea scenei este cătu se pôte de miserabila si nu face onôre nici proprietariloru nici întreprenoriloru teatrului. Ar' fi timpulu că se intervia chiaru politi'a, căci asemeni decoratiuni revôlta gustulu esteticu alu publicului, care incepe deja a'si perde patient'ia.

(Directorulu de artileria) colonelulu Trapsia a sositu — dupa cum aflam — Vinerea trecuta in Sibiu spre a'si ocupă postulu.

(Palme academice.) „B. Publicu“ afla, că spre a recompensă cu o inalta distinctiune onorifica meritele eminentului nostru scriitoru si archeologu d. A. Odobescu, cari ocupa adi sarcina de secretaru alu legatiunii diplomatice romane, guvernulu francesu l'a numitu Oficeru alu instructiunii publice acordandu-i dreptulu d'a purtă la pieptu decorati'a de auru numita: „Palme academice.“

(In Maramuresiu) s'a tînutu in lun'a trecuta earasi o espositiune de industria casnica. In acést'a, că in cea din anulu trecutulu tînutu totu acolo, au escelatu tierancele romane. „Fam.“ ne spune că mai multe din ele au obtînutu premie.

(Maresialulu Moltke.) Numai din candu in candu se mai scrie căte ceva si de renumitululu strategu germanu. Semnu, că inca ne bucuram de pace. Se pôte inse că mane, poimane tōta lumea sê se ocupe earasi de maresialulu Moltke, cu tōte că a implinitu de curēndu anulu alu 84-lea alu etatii sale. Cu ocaziunea aniversarei nascerei sale diarele au publicatu unele detaluri asupra obiceiuriloru acestui ilustru soldatu. Moltke se scōla tare de diminētia, face o plimbare in gradina si apoi lucrēza pāna la or'a prandiului, citindu numerôsele publicatiuni militare ce le primesce din tōte tierile si din cari isi face notiie. Cu tōte că possede unu escelentu substitutu in generalulu Waldonne, elu espediēza insusi tōte afaerile importante ale serviciului seu. Elu nu fumēza, ci trage tabacu pe nasu, că Fridericu celu Mare. Dupa prandiulu face si primesce visite; sêra jōca whist, de obsce cu nepotulu seu capitanulu Moltke. Chiaru si in timpulu resbelului dela 1870 elu nu s'a pututu lipsi de acēsta distractiune a jocului. Oficerii statului majoru i aduceau raporturile, pre candu jucă si elu profită de timpulu, in care eră esclusu dela parti'a, spre a urmari miscarile armatelor pe o carta, ce se află lēnga dênsulu. Astfelu in 25 Augustu 1870 elu fū informatu la jocu despre marsiulu întreprinsu de MacMahon, spre riulu Meuse. Indata ce s'a terminatu parti'a, elu merse la Regele si i ceru că armat'a prussiana se inceteze de a marsia spre Paris si se iea directiunea spre Sedan. Moltke este dupa imperatulu, persōn'a cea mai populara a Germaniei. Regele Saxoniei i este in particularu fôrte atasiatu si lu stimēza multu. Maresialulu este veduvu si n'are copii; elu e fôrte simplu in gusturile sale, cheltuieste fôrte puçinu pentru sine inse multu pentru famili'a fratelui lui. Senatatea si vigōrea lui nu lasa nimicu de doritu. La marile manevre si exercitiuri, la cari asista, elu face excursiuni prin munti si puçini tineri potu sê se tiena la pasu cu elu.

(Scōla Balta-Alba) Citimu in „Curierulu Rēmnicului“: Am fost in catunulu Balta-Alba si am vediutu o fapta buna, dêdna de imitatu; amu vediutu pentru prim'a ôra scōl'a cladita de satēnulu Constantin Palosianu; o fericire pentru mine, o lacrima de bucuria fara voi'a mea semtii că se strecōra pe obraji. Căti proprietari mari, cu dieci de mii de galbeni venitu pe anu, si satele loru nu au scōl'a, sêu deca au una, acést'a e unu bordeiu facutu de bietii tierani si candu intri in elu i se strînge inim'a de durere!

(Miscare mare in lumea musulmana.) Se scie că anii musulmani se compunu din 12 Iuni lunare si că prin urmare seculu loru sunt mai scurte de cătu ale nôstre. Musulmanii au intratu la 4 Novembre in anulu loru 1301, alu patru-spre-diecilea seculu alu hegirei. Deci, dupa traditiune, in anulu acést'a ei trebuie se sbôre că se cucerēsca lumea cu armele si cu cultulu profetului. Greu lucru!

(Desgroparile archeologice dela Rom'a.) Cu ocaziunea desgropariloru facute in apropiere de cas'a Vestaleloru pe Forum, s'a facutu Lunea trecuta o noua descoperire fôrte interesanta. S'a gasitu unu vasu de pamēntu, o asia numita „Aulula“ si intr'insulu o fibula pe care este scrisu numele Papei Martin III, mortu in anulu 946, apoi unu banu de auru si 824 bani de argintu cu numele regiloru Eduard celu betrānu, Athelstone si Edmund I, cari au domnit dela 901 pēna la 946, in fine mai multe monete ale episcopului de atunci de Canterbury. Acést'a descoperire dovedesce că s'a datu peste unu locu pe unde nu s'au facutu inca sapatu pēna acum.

(Căti stramosi si stramôsie avemu?) „Figaro“ din Paris pusese cititoriloru sei cestiunea urmatore: „Căti stramosi si stramôsie are unu individulu a trei-diecea generatiune?“ Scrisorile numerôse ce numitulu diaru a primitu dela abonatiu sei in privintia acestei cestiuni, suntu, dice elu, tōte de acordu asupra solutiunii urmatore, resumata cătu se pôte mai simplu. Incepemu naturalu prin a caută generatiunile plecandu dela tata si mama, cari represinta 2 si care au fia-care căte unu tata si o mama, ceea ce da 4, rezultatu ce nu ne mai remāne de cătu d'alu indoi de trei-dieci de ori pentru a ajunge la cifr'a: 1,073,741,824. adeca: unu miliardu siēte-dieci si trei de miliōne siēte sute patru-dieci si un'a de mii optu sute due-dieci si patru stramosi si stramôsie la a trei-diecea generatiune. Se mai spunemu că fia-care din noi are atati stramosi si stramôsie? Comitele de Chambord eră din a 28-a generatiune a lui Hugues Capet, avea prin urmare, la a 27-a generatiune, 67,108,864 stramosi si stramôsie, la a 28-a: 134,217,728 stramosi si stramôsie. Adunandu cele due-dieci si siēte de generatiuni, avea: 268,435,354 adeca: due sute siēse-dieci si optu miliōne patru sute trei-dieci si cinci mii patru sute cinci-dieci si patru stramosi si stramôsie. In genere se calculēza patru generatiuni pentru fia-care seculu, ceea-ce, la finele secolului nostru, socotindu dela er'a crestina, ne ar' dă 76 generatiuni. Ce potopu mare de stramosi si stramôsie! Din fericire nu este o singura casa care sê se urce pēn'acolo. Pôte că Santa-Croci, cari descindu dela St. Simionu din Armatia. Nu mai vorbimu despre cas'a Lévis si aceea a Bagrationiloru, cari incepu dela potopu.

(Duoegâsce.) Unu omnibus, in care se aflau unu domnu si duee dôrne, trecea pe la o bariera. Supraveghetorul se apropiă de omnibus si întrebă pe caletori deca au ceva ce ar' fi supusu la taxa. Domnulu aretă cu ôre-care cutezantia, dér' linistitu pe cele duee companiōne, dicēndu: „Aceste duee gâsce!“ Ele se rosira, supraveghetorul rîse si se departă de omnibus, elu luase vorbele in gluma. In adeveru nu eră gluma, ci curata seriozitate. In fia-care pachetu ale celorlu duee dôrne eră câte o gâsca, si cuvintele caletorului au fostu numai o viclenia d'a scapă gâscele de dare, ceea ce se si intemplă.

Publicatiune literara.

In urm'a Concursului eserisu prin Administratiunea diareloru nôstre: „Amiculu Familiei“ si „Preotulu Romanu“ — cu terminulu de 18/30 Iuniu a. c. — au incursu mai multe operate, parte mare chiaru nepublicabile. — Dintre acestea, parte cu unanimitatea parte cu majoritatea voturiloru comisiunei critisatōre de 5 membrii, au fostu premiate: cu 100 franci in auru artielulu bisericescu „Asiediemintele sacre ale cultului divinu din Santele Pareseme“ a carui auctoru s'a aflatu a fi d-lu Ioanu Borosiu parochu rom. gr.-cat. in Zabranu si aseseru consist. din Lugosiu. Mai departe totu cu 100 franci in auru studiulu socialu „Femeia“ — scrisu de dômn'a Eufrosina Homoricenu Stoianescu — academiciana, membra a mai multoru societati literarie, scientifice si filantropice din Romani'a, Itali'a si Françi'a, distinsa cu numerose medalii de clas'a

superiōra s. a. — din Râmniculu-Saratu (Romani'a). Apoi totu cu 100 franci in auru novel'a „Betranii 'su bunilacasa“ scrisa de d-lu G. Sacliesianu — pseudonimulu unui profesor zelosu pentru inaintarea natiunei romane. — In urma cu câte 50 franci in auru un'a „Predica la inmortentarea unui preotu si alta predica la cununia“ — scrise ambele de d-lu Vasiliu Criste parochu, rom. gr.-cat. in Zalnocu. — Dintre poeziile intrate la concursu, — neintrunindu nici un'a majoritatea voturilor comisiunei critisatōre, — nu s'a potutu premia nici un'a. Premiulu de 50 franci, scrisu pentru o poesia, inse s'a adausu la premiulu de 50 franci scrisu pentru unu studiu socialu; si asié apoi s'a premiatu cu 100 franci: studiulu socialu „Femei'a — cá celu mai de mare valōre literara dintre tōte operatele de acestu soiu intrate la concursu.

— Cu scopu de a desteptá o nobila emulatiune intre scriitorii nostri si in parte si de-a remunera barami cátu de puçinu ostenelele puse intru inaintarea culturala a poporului romanu, escriemu prin aceste unu nou **Concursu la siése premii** — 2 cáte de 100 si 4 cáte de 50 franci in auru. — Cu câte 100 franci in auru se va premia cea mai buna novela originala ce va fi a se publicá in „Amiculu Familiei“ si celu mai bunu articlu din sfera sciintieloru teologice ce va fi a se publicá in „Preotulu Romanu.“ — Cu câte 50 franci in auru se va premia cea mai buna poesia si celu mai bunu studiu socialu ce va fi a se publicá in „Amiculu Familiei“ si cea mai buna predica funebrala si predica ocaionala ce va fi a se publicá in „Preotulu romanu.“ — Terminulu la fiacare e 18/30 Decembre an. 1883, precându manuscrisele, ne-subscrise de auctoru, prevediute cu óre-care devisa, — sunt a se tramite la administratiunea diareloru „Amiculu Familiei“ si „Preotulu Romanu“ in Gherl'a (Sz.-Ujvár. — Transilvani'a) alaturandu la ele si o epistola sigilata cu sigilu strainu, care in lontru se arete numele auctorului, ér' din afara se póte devis'a operatului. Gherl'a in 1 Octobru 1863.

Administratiunea diareloru „Amiculu Familiei“ si „Preotulu romanu“.

65 bucati numai fl. 8.50.

Tacâmuri de masa de argintu Britani'a

cu marc'a brevet. a fabriciei.

Auditi, vedeti si ve mirati!

Unu serviciu verit. englezescu, patent. durabilu pentru feliuri si dessertu din argintu de Britani'a solidu si massivu, care se póte mai pune intr'o categoria cu argintulu veritabilu si pentru care **garantezu in scrisu** si dupa 25 de ani cá fiindu intrebuintiatu **remâne albu**. Acésta garnitura a costatu mai inainte peste 30 fl. si se vinde acum c'unu pretiu **fórte redusu**.

Intrég'a garnitura consta din urmatōrele piese:

6 bucati cutite de argintu Britania bunu	fl. 2 25
6 " furculitie " massive	fl. 1.20
6 " linguri " massive	fl. 1.20
6 " scaunele " fine	fl. 1.—
1 " lingura de supa " massiva	fl. 1.10
6 " linguri de cafea " massive	fl. 0.70
1 " lingura de lapte " massiva	fl. 0.60
6 " cutite mici de desertu si copii, solide	fl. 2.—
6 " furculitie de desertu " massive	fl. 1.—
6 " linguri de argintu-Britania solide	fl. 1.—
6 " pahare pentru oue fine	fl. 1.20
6 " linguri " fine	fl. —.60
1 " solnitia pentru piperu fina	fl. —.30
1 " " pentru sare frumōsa	fl. —.25
1 " tava de 30 cm. lungime fina	fl. —.60
65 bucati	fl 15.—

Tōte 65 bucati prevediutu cu marc'a fabriciei de susu, costa: **numai fl. 8.50.**

Aceste obiecte se tramitu si cu bucat'a pentru pretiurile susu aratate, dér' celu ce comanda tōte 65 bucatile, le capeta in locu de a dá fl. 15

tōte numai pentru 8 fl. 50 cr.

Prafu de curatitu pentru argintulu meu Brit. cuti'a cu 15 cr.

Admonitiune! Argintulu de Britania numai atunci este veritabilu déca póta marc'a de mai susu.

Comandele se efectuescu numai dupa tramiterea pretiului séu cu rembursu (Nachnahme) si sunt a se adresa la **Bertha Zucker's Britaniasilber Hauptdepót**

Wien II., Pfeffergasse Nr. 1.

Cu-i nu-i convine garnitur'a, i se dau paralele indereptu, dovada cá negociulu este realu.

Maison Stettin.

Subscrissulu, care viindu din Vien'a a deschisu aici in Brasiovu unu atelieru, se recomanda onoratului publicu pentru confectionare de **haine barbatesci de totu feliulu**

fasonate dupa mod'a cea mai noua cu pretiuri cátu se póte de moderate si róga pe fiacare de a se convinge insusi despre acést'a.

CAROLU STETTIN,
Térgulu cailoru nr. 35.

Nr. 100/880 com. adm.

Publicatiune.

Subsemnat'a comisiune administrativa instituita pentru administrarea averei biserice gr. or. din cetatea Brasiovlui cu chramulu Sf. Treimi aduce prin acést'a la cunostintia publica, cumcá bunurile dominale ale acestei biserici aflatōre in Poiana Marului si Sambat'a superiōra (Comitatulu Fagarasiului) precum si drepturile regale apartinatōre de mosiile amintite se voru dá in arenda prin licitatiune publica pe 6 ani si adeca din 24 Aprile 1884 pēna in 24 Aprile 1890.

Licitatiunea se va tīné in 15 Decembre a. c. st. n. la 9 óre a. m. in cancelaria biserice in Brasiovu.

Licitatiunea se va incepe la Poian'a Marului dela 556 fl. si la Sambata superiōra dela 1080 fl. in susu.

Oferte scrise si prevediute cu 10% vadiu se primescu numai inainte de licitatiunea verbala.

Conditiiunile de esarendare se potu vedé la curatorulu D-lu Iordan I. Munteanu asessoru la scaunulu orfanalu in Brasiovu.

Din siedintia comisiunei administrative instituita pentru apministrarea averei apartinatōre biserice gr. or. din cetatea Brasiovlui, tīnuta la 3 Novembre 1883.

3-3

Grf. Bethlen András m. p.

Càrti bune germane

cu pretiuri scadiute

se capeta numai in librari'a

Halm & Goldmann

Wien, Stadt, Babenbergerstrasse Nr. 1.

Lectura amusanta: Blumauer opere compl. cu ilustr. com. 3 tom. (fl. 2.70) fl. 1.40. — Raimund opere compl. 6 tom. fl. 1.80. — Cervantes, Vieatia si faptele lui Don Quixote, cu 100 ilustr. 2 tom. (6 fl.) fl. 2.50. — Eulenspiegel cu 100 ilustr. (fl. 1.80) 90 cr. — Schlögl, Wiener Blut und Wiener Luft, istoriōre vesele vieneze 2 tomuri mari fl. 3. — Tannhäuser in Rom'a de Griesbach fl. 1.20. — Bibliotek, der Curiosa, scrisori ale unei femei etc. 5 tom. eleg. legate (fl. 8) fl. 2.80. — Zola, ueigasiulu, 2 tom. fl. 1. — Memoriele unei grecōice tinere, secreturi ale vietii dela curte 2 tom. 90 cr. — Memoriele unui omu insuratu si „gura Madamei“, 2 romanuri de Belot fl. 2.90. — Klesheim's „Schwarzblatl auf Wanderschaft (fl. 2.40) 80 cr. — Winterfeld si Blumenthal biblioteca amusanta 50 istoriōre comice in 9 tom. (fl. 6) fl. 2.80. — Kalisch, opuri vesele ilustr. 5 brosiuri fl. 1.50. — Löffler istorii criminale etc. cele mai interesante 3 tomuri (fl. 6) fl. 2.50.

Pentru industriasi: „Masariulu (stolerulu) de mobile pentru cas'a burgessa“. Multe sute de desemnuri de mobile pe 36 tabele marl 1876 (fl. 5.40) fl. 2.80. — „Industria de obiecte de lutu“ colectiune de mustre pe 25 tabele mari de Niedling 1879 (fl. 5.40) fl. 2.40 Fabricatiunea de trasuri, cu multe sute ilustr. pe 30 tab. mari carte instructiva de Rausch 1877 (fl. 5.40) fl. 2.80. — Fabricatiunea moderna de ghete (papuci) de Schneider. cu 167 mari ilustr. 1877 (fl. 5.40) fl. 2.40. — Decorarea metaleloru cu 23 ilustr. de Greger 1874 (fl. 2.40) fl. 1.20. — Arhitectura compl. a lui Franke, carte instr. cum sē se zidēca bine si eftinu. Cu 200 ilustr. (fl. 3) fl. 1.60 Menzel & Schwarlo zidarulu practicu cu circa 1000 ilustr. 1874 (fl. 6.60) fl. 3.

Pentru economi: Gainari'a cá folosu si podōba de Oettel. Cu 43 ilustr. 1874 (fl. 3) fl. 1.50. — Lexiconu compl. alu economiei rurale si a sciintiei ce se tīne de ea. 2 tom. mari 1878 leg. eleg. in locu de fl. 12 numai fl. 4.50. — Wredow: Carte a gradinei pentru legume, póme si flori 1881 (fl. 3) fl. 1.80. — Höger comptabilitate economica 1872 (fl. 6.60) fl. 2. — Art'a germ. a gradin. de Bōlle & Wittmak. Cu 20 tab.

color. si 76 gravure in lemnu 1881 (fl. 12) fl. 3. — Simon 400 instructiuni pentru fabricarea de articule de comerciu fl. 1.

Pentru fiacare casa: Russ merceologia compl. in 3 tom. mari leg. (fl. 6) fl. 2.50. — Russ, Sfatuitoaru la térgulu de sepmāna, leg. 90 cr. — Heyse, lexiconu de cuvinte straine, esplica peste 90,000 cuvinte straine 1882. fl. 2. — Codulu comercialu austriacu (fl. 3) 90 cr. — Doctorulu de casa, de Dr. Quiddam, leg. 90 cr. — Klenke, doctorulu de femei manualu pentru secsulu femininu. 1874 leg. (fl. 3.60) fl. 2. — Klenke feme'a cá vergura 1878 (fl. 2.40) fl. 1.20. — Knigge. Despre purtarea in societate 80 cr. — Carte de jocuri pentru micu si mare séu isvorulu placitoru, contīne tōte jocur'le (368 pag.) (fl. 4) fl. 1.20. —

Logos, puterea originara, vieati'a naturii si a sufletului. Descoperirea frumsetiloru in Kosmos 2 tom. (fl. 4.50) fl. 1.

Pentru desemnatori: Scōla de desemnu sistem. de Vien'a in 72 tabele in cartu. Spre a studiá singuru de Naumann, fórte eleg. legata (fl. 4) fl. 1.80. — Bouvier manualu pentru pictura cu oleiu cu 7 tabele 1875 (fl. 5.40) fl. 2.70. — Winezky manualu pentru pictura in acuarelle 1879 (fl. 1.80) 90 cr. — Smolik: Geometria descriptiva, 2 tom. cu multe sute ilustr. 1875 (fl. 4.50) fl. 1.50.

Pentru tinerime: cá presentu la serbatori si la craciunu. 5 càrti cu chipuri colorate pompōse numai fl. 1.80. (Valōrea fl. 7.) — 4 scrieri pentru junime interesante (povesti, caletorii, cu chipuri leg. eleg. numai pentru fl. 2.50. (Valōrea fl. 9.)

Comandele se potu face mai usioru si mai eftinu cu mandate postale, comande mai mari cu rembursa. Ceea ce nu convine se schimba cu cea mai mare promptetia.

Cursulu de Bucuresci

din 7/19 Novembre 1833.

Valori	Scadenti'a Cuponelorn	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Oct.	92.—	92 1/2
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	96. 3/4	97 1/2
8% Oblig. domeniale 1871	1 Ian. 1 Iul.	—	—
6% Oblig. cailoru fer. rom.	1 Iuliu	102. 1/2	103 1/2
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	102. 1/2	103 1/2
7% " " urbane	idem	102	103.—
5% Imprum. municipalu	idem	83 1/2	84 1/2
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobēnda 10 lei)	1 Maiu 1 Nov.	229.—	233.—
Losuri municipale (20 lei)	cu premie	32.—	33 1/2
Act. Bancei Nationale rom.	1 Ian. 1 Iul.	1330	1345
Auru contra argintu		2 35	2 60
Auru contra bilete hipotec.		2 35	2 60
Auru contra bil. de Banca nat. Florini Val. Austr.		2.35	2 60
		2.10	2.12

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 20 Novembre st. n. 1883

Rent'a de auru un-gara 6% 120.—	m'a de vinu ung. 97.—
dto 4% 87.—	Imprumutulu cu premiu ung. 113 75
dto de harthia 5% 84 95	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin 110.—
Imprumutulu cailoru ferate ungare 139.—	Rent'a de harthia austriaca 78 90
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-ma emisiune) 91 20	Rent'a de arg. austr. 79 45
dto (II-a emisiune) 113 —	Rent'a de auru austr. 98.15
dto (III-a emisiune) 96 75	Losurile din 1860 132 20
Bonuri rurale ungare 120.20	Actiun bancei aust-ungare 935 —
dto cu cl. de sortare 99.—	" bancei de creditu ungare 279 25
Bonuri rurale Banat-Timis 99.—	" bancei de creditu austriace 280 60
dto cu cl. de sortare 98 50	Argintulu —.—
Bonuri rurale transilvane 99 10	Galbini imperatesci 5 73
Bonuri croato-slav. 100.—	Napoleond'ori 9.57 1/2
Desbagubire p. dij-	Marci 100 imp. germ. 59 10
	Londr'a 10 £ strling. 120 40

Zambach si Gavora.

Fabrica de vestminte si requisite bisericesci de ritu latinu si grecu in Budapest'a, strada Vatiului, Váci utca Nr. 17.

Falonu séu Odájdii, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachinu, prapori. Tōte feliurile de stéguri, si pentru societati industriale (si pentru pompieri) Covoru pe altariu,

potiruri, Pietohlebica, cadelnitie, Pacificalu, candele de altaru, policandre pentru biserici, Ripide, Chivotu, càrti de Evangelia etc. etc.

Comande se efectuescu promptu. — Obiectele, cari nu voru conveni, se voru schimbá cu altele. 6—30

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipografu: Ioanu Gött si fiu Henricu.